

RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS

DĖL GEDIMINO LIPNEVIČIAUS ELGESIO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS POLITIKŲ ELGESIO KODEKSO NUOSTATOMS

2026 m. liepos 8 d. Nr.
Radviliškis

I SKYRIUS

TYRIMO PAGRINDAS IR DALYKAS

Radviliškio rajono savivaldybės tarybos Etikos komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodeksu, Radviliškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu ir kitais Komisijos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, išnagrinėjo Radviliškio rajono savivaldybės mero Kazimiero Račkausko 2026 m. birželio 3 d. prašymą „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario Gedimino Lipnevičiaus elgesio įvertinimo“.

Komisijos 2026 m. birželio 18 d. posėdyje buvo nuspręsta pradėti tyrimą ir kreiptis į pareiškėją bei tiriamąjį dėl papildomų paaiškinimų pateikimo.

Pareiškėjas papildomų paaiškinimų nepateikė, nurodydamas, kad jo pozicija yra išdėstyta pirminiame prašyme. Tiriamasis Gediminas Lipnevičius pateikė rašytinį paaiškinimą, kuriame išdėstė savo poziciją dėl pareiškėjo nurodytų aplinkybių.

Komisija pažymi, kad šio tyrimo objektas nėra tarybos nario politinės pozicijos, reiškiamos nuomonės ar kritikos savivaldybės tarybos svarstomiems sprendimams pagrįstumo vertinimas.

II SKYRIUS

TYRIMO METU NUSTATYTOS FAKTINĖS APLINKYBĖS

Tyrimo metu Komisija išnagrinėjo pareiškėjo prašymą, tiriamojo pateiktą rašytinį paaiškinimą, Radviliškio rajono savivaldybės tarybai pateikto sprendimo projekto medžiagą, kitus su nagrinėjamu klausimu susijusius dokumentus bei Komisijos posėdyje pateiktus paaiškinimus.

Komisija nustatė, kad Gediminas Lipnevičius viešojoje erdvėje, komentuodamas Radviliškio rajono savivaldybės tarybai svarstyti pateiktą sprendimo projektą dėl autobusų stoties modernizavimo projekto įgyvendinimo, vartojo sąvokas „prichvatizacija“ ir „prichvatizuoti“, siedamas jas su minėtu projektu.

Komisija taip pat nustatė, kad nagrinėtu sprendimo projektu nebuvo sprendžiami savivaldybės turto privatizavimo, pardavimo, perleidimo ar kitokio nuosavybės teisės pasikeitimo klausimai. Sprendimo projektu buvo sprendžiami su autobusų stoties modernizavimo projekto įgyvendinimu susiję organizaciniai klausimai.

Tyrimo metu nustatyta, kad Gediminas Lipnevičius, eidamas Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario pareigas, turėjo galimybę susipažinti su sprendimo projektu, jo aiškinamuoju raštu ir kita tarybos nariams pateikta medžiaga.

Komisija taip pat nustatė, kad tarp pareiškėjo ir tiriamojo nėra ginčo dėl viešų pasisakymų fakto ar jų turinio. Ginčas kilo dėl šių pasisakymų atitikties Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatoms.

Apibendrinama tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes, Komisija konstatuoja, kad Radviliškio rajono savivaldybės tarybai pateiktame sprendimo projekte nebuvo numatyta perduoti, privatizuoti, parduoti ar kitaip perleisti savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto tretiesiems asmenims. Ši nustatyta faktinė aplinkybė yra viena iš aplinkybių, kuriomis Komisija vadovaujasi vertindama tiriamojo viešų pasisakymų atitiktį Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatoms.

III SKYRIUS

TIRIAMOJO PAAIŠKINIMŲ VERTINIMAS

Komisija įvertino Gedimino Lipnevičiaus pateiktą rašytinį paaiškinimą ir jame išdėstytus argumentus.

Tiriamasis nurodė, kad vieši pasisakymai buvo politinio pobūdžio vertinimas, išsakytas įgyvendinant savivaldybės tarybos nario teisę reikšti nuomonę, kritikuoti savivaldybės tarybos svarstomus sprendimus ir informuoti visuomenę apie savivaldybės veiklą. Taip pat nurodė, kad pavartota sąvoka „prichvatizacija“ buvo politinės retorikos priemonė, o ne teiginys apie konkrečių asmenų padarytą nusikalstamą veiką ar neteisėtą savivaldybės turto pasisavinimą.

Tiriamasis taip pat pažymėjo, kad jo pasisakymai buvo grindžiami Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta saviraiškos laisve, Vietos savivaldos įstatyme nustatytais tarybos nario teisėmis bei Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje pripažįstama platesne politinės kritikos apsauga.

Komisija, vertindama tiriamojo paaiškinimą, atsižvelgė į jame išdėstytus argumentus, tačiau jų pagrįstumą vertino sistemiškai, kartu su tyrimo metu nustatytais faktinėmis aplinkybėmis, surinktais įrodymais ir Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatomis.

IV SKYRIUS

BENDRIEJI VALSTYBĖS POLITIKŲ ELGESIO KODEKSO TAIKymo PRINCIPAI

Komisija, vertindama pareiškėjo prašyme nurodytas aplinkybes, vadovaujasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodeksu ir pažymi, kad valstybės politiko teisė reikšti nuomonę bei kritikuoti savivaldybės institucijų veiklą nėra absoliuti. Įgyvendindamas saviraiškos laisvę valstybės politikas privalo laikytis Valstybės politikų elgesio kodekse nustatytų elgesio principų.

Valstybės politiko saviraiškos laisvė turi būti įgyvendinama laikantis Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse nustatytų elgesio principų.

Komisija pažymi, kad nagrinėjamu atveju nėra vertinama tarybos nario politinė pozicija ar jo teisė kritikuoti savivaldybės tarybos svarstomus sprendimus. Vertinimo objektas yra tik tai, ar

viešų pasisakymų turinys ir jų pateikimo būdas atitiko Valstybės politikų elgesio kodekse įtvirtintus sąžiningumo ir padarumo principus.

Spręsdama dėl galimo Valstybės politikų elgesio kodekso pažeidimo Komisija vertina visas tyrimo metu nustatytas aplinkybes, viešų pasisakymų turinį, jų kontekstą, tiriamojo statusą bei jam žinomas faktines aplinkybes.

V SKYRIUS

KOMISIJOJOS VERTINIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS POLITIKŲ ELGESIO KODEKSO 4 STRAIPSNIO 1, 3 IR 5 PUNKTŲ TAIKymo

5.1. Dėl Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1 punkto

Pareiškėjas prašė įvertinti, ar Gedimino Lipnevičiaus vieši pasisakymai pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1 punkte įtvirtintą pagarbos žmogui ir valstybei principą.

Įvertinusi tyrimo metu surinktą medžiagą Komisija pažymi, kad nagrinėjamu atveju nebuvo nustatyta pakankamai duomenų, leidžiančių konstatuoti, jog tiriamasis savo viešais pasisakymais būtų pažeminęs ar įžeidęs konkretų asmenį, vartojęs žmogaus garbę ir orumą žeminančius teiginius arba demonstravęs nepagarbą Lietuvos valstybei ar jos konstitucinei santvarkai.

Nors Komisija pripažįsta, kad pasirinkta retorika buvo aštri ir galėjo būti suprasta kaip neigiama savivaldybės tarybos veiklos kritika, vien ši aplinkybė nesudaro pakankamo pagrindo konstatuoti Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1 punkto pažeidimą.

Atsižvelgdama į tai Komisija daro išvadą, kad nėra pakankamo faktinio ir teisinio pagrindo pripažinti, jog Gediminas Lipnevičius pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1 punktą.

5.2. Dėl Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 3 punkto

Valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 3 punkte įtvirtintas sąžiningumo principas įpareigoja valstybės politiką veikti sąžiningai, atsakingai ir etiškai vykdant jam suteiktus įgaliojimus.

Komisija nustatė, kad Gediminas Lipnevičius viešai komentavo savivaldybės tarybai pateiktą sprendimo projektą, su kuriuo, eidamas tarybos nario pareigas, turėjo galimybę iš anksto susipažinti.

Komisija taip pat nustatė, kad viešuose pasisakymuose buvo vartojami terminai „prichvatizacija“ ir „prichvatizuoti“, nors tyrimo metu surinkta medžiaga patvirtino, jog svarstyto sprendimo projektu nebuvo sprendžiami savivaldybės turto privatizavimo, pardavimo ar kitokio nuosavybės teisės perleidimo klausimai.

Komisijos vertinimu, valstybės politikas, disponuodamas oficialia informacija apie svarstomo sprendimo turinį, turi pareigą viešai pateikti tokią informaciją taip, kad visuomenei nekiltų nepagrįstų abejonių dėl tikrosios svarstomo klausimo esmės.

Komisija nelaiko savaime neteisėtu ar neetišku paties kritiško vertinimo išsakymo. Tačiau nagrinėjamu atveju pasirinktas sprendimo projekto apibūdinimas objektyviai neatitiko jo turinio ir galėjo sudaryti visuomenei klaidingą įspūdį apie savivaldybės tarybos ketinimus bei svarstomo sprendimo esmę. Komisijos vertinimu, valstybės politikas, viešai komentuodamas savivaldybės tarybos svarstomus klausimus, turi pareigą pasirinkti tokius jų apibūdinimus, kurie būtų

grindžiami objektyviu svarstomo klausimo turiniu. Kritiškas sprendimo vertinimas savaime nėra nesuderinamas su Valstybės politikų elgesio kodeksu, tačiau jis neturi sudaryti visuomenei klaidinančio įspūdžio apie faktines svarstomo klausimo aplinkybes.

Komisija sprendžia, kad tokiu būdu buvo nesilaikyta valstybės politikui keliamo sąžiningumo reikalavimo viešai informuojant visuomenę apie savivaldybės tarybos svarstomus klausimus.

Dėl šių priežasčių Komisija pripažįsta, kad Gediminas Lipnevičius pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 3 punkte įtvirtintą sąžiningumo principą.

5.3. Dėl Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 5 punkto

Valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintas padorumo principas įpareigoja valstybės politiką savo elgesiu ir viešais pasisakymais saugoti valstybės politiko autoritetą bei prisidėti prie visuomenės pasitikėjimo valstybės ir savivaldybių institucijomis stiprinimo.

Komisija pažymi, kad nagrinėjamu atveju pasirinkta vieša retorika buvo siejama su sąvokomis, kurios visuomenėje įprastai suprantamos kaip reiškiančios neteisėtą valstybės ar savivaldybės turto pasisavinimą.

Komisijos vertinimu, nors tiriamasis paaiškino, kad tokie pasisakymai buvo politinė metafora, vertinant valstybės politiko elgesį reikšminga ne tik jo subjektyviai nurodoma intencija, bet ir objektyvus viešo pasisakymo turinys bei jo poveikis visuomenės pasitikėjimui savivaldybės institucijomis.

Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju pasirinktas viešo pasisakymo būdas, neturėdamas pakankamo faktinio pagrindo, galėjo sudaryti visuomenei nepagrįstą neigiamą įspūdį apie savivaldybės tarybos veiklą bei savivaldybės institucijų veiklos skaidrumą.

Atsižvelgdama į tai Komisija konstatuoja, kad Gediminas Lipnevičius nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 5 punkte įtvirtinto padorumo principo.

VI SKYRIUS KOMISIJOS SPRENDIMAS

Komisija, įvertinusi visas tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes ir jų visumą, nusprendžia:

1. Pripažinti, kad Radviliškio rajono savivaldybės tarybos narys **Gediminas Lipnevičius nepažeidė** Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1 punkte įtvirtinto pagarbos žmogui ir valstybei principo.
2. Pripažinti, kad Radviliškio rajono savivaldybės tarybos narys **Gediminas Lipnevičius pažeidė** Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 3 punkte įtvirtintą sąžiningumo principą.
3. Pripažinti, kad Radviliškio rajono savivaldybės tarybos narys **Gediminas Lipnevičius pažeidė** Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintą padorumo principą.
4. Netenkinti pareiškėjo 2026 m. birželio 3 d. prašymo 2 punkto.
5. Šį sprendimą teisės aktų nustatyta tvarka paskelbti Radviliškio rajono savivaldybės interneto svetainėje.

6. Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos pirmininkas

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping letters that appear to be 'RK'.

Romas Kalvaitis